

ИЗЛИЗА ОТ 1900 ГОДИНА

ЦЪРКОВЕН ВЕСТНИК

ОФИЦИАЛНО ИЗДАНИЕ НА БЪЛГАРСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦЪРКВА – БЪЛГАРСКА ПАТРИАРШИЯ

ГОДИНА СХIV, БРОЙ 2

СОФИЯ, 16-31 ЯНУАРИ 2013 г.

ЦЕНА 0,70 лв.

e-mail: sinizdat@gmail.com, synpressbg@gmail.com

Официален сайт на Св. Синод на БПЦ – www.bg-patriarshia.bg

ЮБИЛЕЙ

100 години от рождението на приснопамятния митрополит ИЛАРИОН

- Носител на светлина **Стр. 1,3-5**
- Благословение на нов дом
- Обичаи на църковни празници **Стр. 7**

Творчески път – обединил в едно музика и духовност

Годишнини на доц. Димитър Димитров

Стр. 8

ПРАВОСЛАВИЕТО ПО СВЕТА

Грузия – свята и непозната

Стр. 6

Юбилейни тържества в Грузия

От 9 до 14 януари по решение на Светия Синод на БПЦ българска църковна делегация, начело с Наместник-председателя на Светия Синод Негово Високопреосвященство Варненския и Великопреславски митрополит Кирил, бе на официално посещение в Грузия. Визитата се осъществи по покана на Негово Светейшество католикос-патриарха на цяла Грузия, архиепископ Мъхето-Тбилиски, митрополит Пицундско и Сухумо-Абхазски Илия II по повод 35 години от интронизацията и 80 години от рождението му. В делегацията влизаха и Негово Преосвященство Стобийски еп. Наум, главен секретар на Св. Синод, и дякон Иван Петков.

При пристигането си в Тбилиси нашата делегация бе посрещната от Манглиски и Цалкски митрополит Аниания (Джапаридзе), Авва Алавердски митрополит Давид (Махарадзе), Зугдидски и Цаишки митрополит Герасим (Шарашенидзе) и архим. Лука, както и посланика на Р България в Грузия Пламен Бончев.

На 10 януари гостите на тържествата бяха на прием при католикос-патриарха Илия II в неговата резиденция, където в братска беседа изразиха своето уважение и почитание към домакина-юбиляр и задоволството си, че са събрани по този хубав повод в прекрасната столица на православна Грузия.

На 11 януари в Грузинския университет „Св. Андрей Първозвани“ бе открита научна конференция посветена на събитието. След приветствените слова на Сръбския патриарх Ириней и архиепископа на Чешките земи и Словакия Христофор доклад за живота и служението на Грузинския патриарх Илия

II и неговия принос за съхраняването и укрепването на православната вяра в Грузия през дълголетното му служение като йерарх и предстоятел на една от най-древните патриаршии, изнесе високопреосвященният Манглиски и Цалкски митрополит Аниания (Джапаридзе).

В отговор патриарх Илия II, като изрази благодарност към Всеподателя Бога и своите събрата, каза: „Което е направило през тези 35 години, през които оглавявам Грузинската православна църква, не е мое дело, а дело на Бога, на Светия Дух, Който пребивава в Христовата Църква“.

На 13 януари в катедралния храм на Тбилиси „Света Троица“ бе отслужена Божествена св. Литургия. В братско евхаристийно съслужение с домакина, католикос-патриарха на Грузия Илия II, бяха Вселенският патриарх Вартоломей, Сръбският патриарх Ириней, Наместник-председателят на Св. Синод на БПЦ Варненски и Великопреславски митрополит Кирил,

На стр. 2

Живот отгаден на вярата, Църквата и Родината

100 години от рождението на приснопамятния Доростолски митрополит Иларион

Трудно ми е да говоря за вуйчо си, Доростолският митрополит Иларион, в минало време. Все още съм горестна и объркана от загубата на един много скъп човек, без когото трудно намирам опорите и посоките. И докато преживявам всичко това, дойде 100-годишнината от рождението му. Искрено казано, бях убедена (и не само аз), че ще празнуваме този юбилей заедно, а вече се навършиха три години, откакто ни напусна.

Много хора си спомниха за този юбилей. В град Силистра, чиято митрополитска катедра заемаше в продължение на последните пет години от живота си, на 4 ноември тази година отбелязаха годишнината с тър-

жествена служба, в която участваха архиереи и свещенослужители от България, Украйна и Румъния, и с научна конференция, посветена на живота, делото и творчеството му. Благодаря на архимандрит Дионисий и прот. Кирил Попов, които организираха това събитие в София.

Ще се опитам да разкажа накратко за житейския му път и за него като човек, духовник и родственик, видян през любящите очи на човек от семейството, на неговата сестрина дъщеря.

Ще започна със семейството. Баща му Драган Цонев е от едно еленско село – Костел, бил е кожухар по професия. Майка му Мария Михайлова е от видния еленски род Михайловски. Интересна и малко екзотична е историята на този род. Той има повече от 350-годишна история. Началото му поставя грузинецът Андроник, роден през 1644 г. в Имеритинско, Грузия. Заедно със своя брат Христофор той се преселва в Кайсер, Мала Азия, и двамата служат в обоза на турската армия по време на похода към Виена. След разбиването на турската армия братът Христофор се връща в Мала Азия, а Андроник се заселва в Горна Оряховица и се жени за Калиопи от Варна. Неговият внук Михаил отива да живее в Елена, жени се там и поставя началото на Михайловския род. В една страна, където малко хора знаят имената на прадедоците си, този род има не просто родословно

дърво, а издадена книга за историята на рода. Тя е озаглавена „Семейна хроника. Един род на 350 години – Михайловският род от град Елена“, от г-жа Радка Саламанова. Този род е включен и в двутомната книга за известните български родове, около 40 за цялата страна. Негови най-видни представители са епископ Иларион Макарнополски, впоследствие Търновски митрополит – един от духовните водачи на българите, който оглавява борбата за църковна независимост и я обявява, както и писателят, философ и сатирик Стоян Михайловски.

Родителите на бъдещия митрополит Иларион се женят млади, както е обичайно по това време. Той е вторият син в семейството, има по-голям брат. Димитър Драганов Цонев, както е светското му име, е роден в град Елена на 12 януари 1913 г., стар стил 30 декември 1912 г. По този повод той се шегуваше, че смяната на календара през 1906 г. го е подмладила с една година.

Бащата бил убит в първия ден на Първата световна война в Кюстендилско. След време младата вдовица се омъжва за Георги Киров, преселник от Гевгели, днешна Македония. От този брак се ражда сестра му Величка, моята майка.

Малкият Димитър расте тих и послушен, в училище проявява интерес към историята и литературата. Често ходел в църква да слуша пението и да беседва със свещеник Разсуканов за вярата и службите. Така узряло желанието му да учи в Семинарията. През 1927 г. вторият му баща го завежда в София, където той кандидатствал при сериозна конкуренция – над триста младежи. Приет бил със стипендия като сирак от войните. След завършването на Семинарията продължил обучението си в Богословския факултет на Софийския университет – 1933 г. Времената били трудни, парите не

На стр. 3

От стр. 1

архиепископът на Чешките земи и Словакия Христофор, оглавяващите чуждестранните църковни делегации и членове архиереи и свещенослужители, архиереи и свещенослужители на Грузинската църква.

Приветствия към Първоиерарха на Грузинската патриаршия бяха поднесени от името на всички сестри Поместни православни църкви. В приветствието си от името на БПЦ Наместник-председателят на Св. Синод митрополит Кирил между другото каза и: „Вселенското православие, в това число и Българската Патриаршия, приветства насърчително Грузинската църква в неуморната ѝ дейност за възвръщане на независима Грузия към нейните духовни ценности, вкоренени дълбоко в първите векове на християнството, когато грузинската държава още в древността – сред първите в света, приема св. Кръщение“. Митрополит Кирил отбеляза, че под предстоятелството на патриарх Илия Грузинската църква се е превърнала в „най-значимата институция, оказваща благотворно въздействие върху съвременното грузинско общество не заради друго, а защото тя е дълбоко в сърцата и душите на многострадалния грузински народ“. Варненският и Великопреславски митрополит Кирил проследява древната история и достойнствата на Грузинската църква, като изтъква свързващите звена между нашите „славни братски народи – грузинския и българския“. Той отбеляза както „древността на общия ни произход, за което говори историографията чрез иверски кодекси от III век, споменаващи прабългарс-

Юбилейни тържества в Грузия

ките имена Аспарух, Заберган, Безмер и други“ и общата ни историческа съдба, така и праотеческата православна вяра, християнското богослужение, видим белег за което е и основаният в българските земи през далечната 1083 г. от грузинските братя Григорий и Абазий Бакуриани Бачковски манастир – развил се като духовен и културен център на грузинското монашес-

тво и оказал силно благотворно влияние върху българския народ.

В рамките на празненствата бе организиран тържествен юбилеен концерт, посветен на 35-годишнината от интронизацията и 80-годишнината от рождението на Негово Светейшество блаженейшия католикос-патриарх на Грузия Илия II. В концерта пред многохилядната публика бе изнесена празнична културно-артистична програма, която представи богатството на народни традиции на Грузия. Публиката бе силно впечатлена и от изпълненията на „Аве Мария“, „Алилуия“ и „Светий Боже“ – произведения на Грузинския патриарх Илия II, който е и даровит църковен композитор.

Програмата на юбилейните тържества включваше и визита на чуждестранните гости при президента на Грузия Михаил Саакашвили, който ги прие в своята резиденция, и срещи с министър-председателя на Грузия Бидзин Иванишвили и с председателя на парламента на Грузия Давид Усупашвили.

В рамките на визитата нашата делегация и останалите гости на тържествата посетиха Националния музей на изкуствата „Симон Джанашия“, разгледаха експонатите на Националния музей и Държавния музей на изкуствата на Грузия.

Българската църковна делегация има възможност да посети и манастирите „Шимгвиме“, „Мцхета“, „Самтавро“, „Светицховели“ и „Джаври“ и да се поклони на мощите на св. Нина – покровителката на Грузия, и на наскоро канонизирания св. Гавриил.

Александра КАРАМИХАЛЕВА

ХРОНИКА

Стартира проект за деца в риск

С тържествен водосвет, отслужен от Негово Високопреосвещено Видинския митрополит Дометиан, стартира проект „Домашен уют и грижа за деца в риск“ в гр. Видин за изграждането на защитени жилища за деца в риск.

Изграждането на защитените жилища ще бъде в гр. Видин, ж.к. „Гео Милев“, квартал 90, на ул. „Никола Петров“. Събитието бе организи-

рано от кмета на Видин г-н Герго Гергов, а бе уважено от г-жа Любомила Станиславова, народен представи-

тел, г-н Цветан Асенов, областен управител на област Видин, г-н Пламен Трифонов, председател на Общинския съвет Видин, както и от г-н Калин Каменов, председател на Държавната агенция за закрила на детето.

Обектът трябва да бъде изграден до края на месец септември 2013 г., когато се очаква и да бъде открит.

Архим. ПОЛИКАРИ

Новооткрит Младежки православен център

На 14 януари в с. Медковец, Ломска духовна околия, бе открит Младежки православен център, посветен на св. Дометиан.

С благословението на Негово Високопреосвещенство Видински митрополит Дометиан центърът бе открит от йеромонах Максим, енорийски свещенослужител на енорията при с. Медковец.

Младежкият център „Св. Дометиан“ бе открит с цел

да се възроди духовният живот у младежите, като идеята е да се работи върху развитието на детските таланти, укрепване на вярата и родо-

любие и за утвърждаване на българските ценности в подрастващото поколение.

Православният център ще се помещава в местното училище, непосредствено до храма.

В момента Младежкият център „Св. Дометиан“ наброява и работи със 70 младежи от различни възрастови групи, като идеята е тази бройка да се разраства.

Йеромонах МАКСИМ

България

Избори на делегати за Патриаршеския избирателен църковен събор

В изпълнение на чл. 43, ал. 1 и 2 от Устава на БПЦ– БП и Окръжно с изх. № 1311/19.12. 2012 г. на Св. Синод, на 13 януари във всички 15 епархии на БПЦ бяха проведени избори на делегати за Патриаршеския избирателен църковен събор, който ще се състои на 24 февруари т. г.

Изборът се проведе след отслужването на св. Литургия и изпросването на Божието благословение за това отговорно дело. След като бяха запознати с регламента за провеждане на избор на патриаршески избиратели и призив да гласуват по съвест, епархийските избиратели пристъпиха към гласуване.

От списъка на достоизбираемите, съставен от епархийския митрополит, членовете на Епархийския съвет и архиерейските наместници, с необходимите гласове – повече от половината от присъстващите и гласували епархийски избиратели, те избраха изискуемите от Устава на БПЦ–БП делегати – трима духовници и двама миряни от всяка епархия, но 10 избиратели (6 духовници и 4 миряни) от Софийска епархия, която в лицето на бъдещия патриарх избира и своя Софийски митрополит.

Изборът премина при стриктно спазване на процедурата, разписана в Устава на БПЦ, с мнозинство на избирателите и кворум при определяне на епархийските представители, и бе проведен при изключителен интерес от страна на медиите в рамките на няколко тура, съответно: в Русенска, Плевенска, Старозагорска и Ловчанска епархии – на 1-ви тур; във Врачанска, Сливенска, Видинска, Варненска и Великопреславска, на САЩ, Канада и Австралия и в Неврокопска епархия – на 3-ти тур; а в Софийска епархия – на 4-ти тур.

Предстои Светият Синод на БПЦ да разгледа постъпилите протоколи от епархиите, за да одобри и утвърди избраните от епархийските избиратели делегати на Събора.

Освен избраните на тези избори представители в Патриаршеския избирателен църковен събор ще участват и всички архиерей на БПЦ–БП по право, както и по един монах и една монахиня от всяка епархия, определени от епархийските митрополити, по един представител на трите ставропигиални манастира и на двете духовни семинарии – Софийската и Пловдивската.

ЦВ

На многая и благая лета!

На 12 януари Негово Високопреподобие архимандрит Антима (Антон Руменов Маноцлов), протосингел на Видинска света митрополия, навършва 30-годишна възраст. Той е роден на 12 януари 1983 г. в гр. Благоевград. Приема монашески постриг през Рождественския пост на 1999 г., ръкополо-

жен е за йеродякон на 27. 07. 2000 г., а за йеромонах – на 27. 07. 2001 г., възведен е в архимандритско достойнство на 29. 04. 2007 г. От 01. 03. 2008 г. е протосингел на Видинска света митрополия.

На многая и благая лета, високопреподобни отче Антима!

Живот отгаден на вярата, Църквата и Родината

От стр. 1

достигали. Започнал работа като келнер в един вегетариански ресторант, тъй като там можел да се храни.

На 4 септември 1938 г. бил постриган в монашество от Търновския митрополит Софроний в Дряновския манастир. Приема името Иларион – монашеското име на своя родственик Иларион Макариополски и на друг свой именит съгражданин – Ловчански митрополит Иларион. Почти веднага след това, на 4 ноември същата година, е ръкоположен за йеромонах от бълдещия екзарх Стефан. Изпратен е на специализация в Рим с цел запознаване с традициите на Западната църква. Оттогава той споделя мнението, че е необходим диалог между православни и католици. Следва назначение за протосингел на Великотърновската митрополия, където го сарва превратът на 9 септември 1944 година.

На 5 декември 1947 г. като протосингел на Търновската митрополия йеромонах Иларион бил възведен в архимандритско достойнство. После последователно изпълнявал длъжностите: инспектор в Духовната академия, игумен на Троянския манастир, началник на културно-просветния отдел при Св. Синод. След това беше назначен за игумен на Бачковската света обител. Като такъв беше хиротонисан в епископски сан с титлата „Траянополски“ на 21 януари 1973 г. от патриарх Максим в пловдивския митрополитски храм „Св. Марина“. По време на неговото игуменстване в Бачковския манастир бяха направени много ремонтни работи. Започна строежът на новото криво под ръководството на семейството архитекти Златка и Никола Мушанови от Комитета за защита на паметниците на културата.

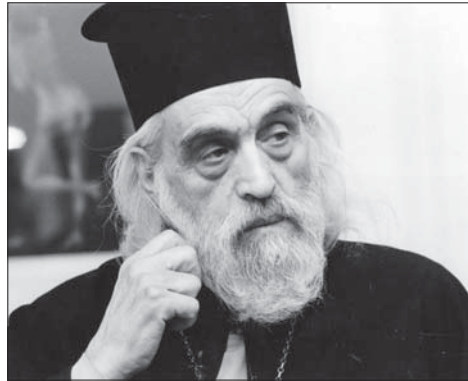
След Бачково следва назначение като директор на Църковно-историческия музей. От 1990 г. до 1994 г. епископ Иларион управляваше Великотърновската епархия като викарий на митрополит Стефан. По това време започна разколът в Българската православна църква. Негови представители се появиха и във Великотърновската епархия. Беше труден период. Разколниците предлагаша на епископ Иларион да се присъедини към тях, като му предлагаша високи постове, дори патриаршески сан. Той отказа и остана верен на легитимния Синод и на патриарх Максим. След смъртта на дядо Стефан, от 1994 г. до 2003 г. беше патриаршески викарий.

На 12 октомври 2003 г. беше избран и канонически утвърден за пръв митрополит на възстановената древна Доростолска епархия. Въпреки напредналата си възраст той създаде и организира духовния и църковно-административен живот в новата епархия. Беше посрещнат добре от свещенството и местните власти, което беше допълнителен стимул за него. Харесваше му и това, че е близо до любимата Румъния и може да осъществява тесни връзки с братската Румънска православна църква. Прекара в Силистра шест ползотворни години. На 28 май 2009 г. беше награден с орден „Св. св. Кирил и Методий“ с огърлие за особено големи заслуги в развитието и издигането ролята на богословско образование и наука в България. Почина на 28 октомври същата година. Това са фактите, които бележат един житейски и служебен път – години, назначения... Сухата фактология го побира на страница-две.

През целия си живот митрополит Иларион беше убеден и верен привърженик на монархията. На погребението на цар Борис е носел кръста начело на погребалното шествие заедно с друг млад духовник, което може да се види и от документалния филм по този повод. Като протосингел в Търново, той въпреки рисковете, не се поколеба да пусне единствената, както се оказало, в изборния пункт бюлетина „за“ монархията на референдума по този въпрос. И в изборната комисия се знаело чия е тази бюлетина. Дядо Иларион, както всеки истински християнин, вярваше, че всяка власт е от Бога, особено царската. Разбира се, това не може да се отнася за комунистическата власт. Той не криеше негативното си отношение към нея и това не остана без последствия.

По време на игуменството в Бачковския манастир по решение на Св. Синод епископ Иларион трябваше да замине за Канада като представител на БПЦ. Доколкото зная, имало е искане от монархистката общност в Канада да бъде изпратен точно той. Всичко беше готово, включително и документите. Имаше и семейна среща, на която си взехме сбогом с него. Съвсем неочаквано, едва ли не в последния момент, заминаването се отмени. Обяснения не последваха. Владиката преживя изключително тежко тази случка, тази, бих казала, подигравка. Значително по-късно, след политическите промени, след отвръщането на досетата, разбрах, че всичко това се е случило като следствие на донос от човек от църковните среди, сътрудник на Държавна сигурност.

В периода 1955-1956 г. патриарх Кирил го предлагаша за църковен пост в София. Властите не му дават софийско житейство и го интернират за шест месеца във вилла над Благоевград при тежък режим – не е имал право да излиза, всяка вечер милиционер е идвал, за да вземе подпис от него. Право да го посещава на две седмици е имал само Неврокопският митрополит Пимен. Освободен е по застъпничеството на патриарх Кирил, който го назначава за началник на Културно-просветния отдел.

През 1974 г. като игумен на Бачковския манастир дядо Иларион отказва да се подчини на забрана за традиционното литийно шествие от манастира и го провежда. В резултат е арестуван и прекарва две нощи в Пазарджишкия затвор в тежко здравословно състояние.

Дори в годините на комунизма той поддържаше редовна кореспонденция с цар Симеон. Беше твърдо уверен, че ще настъпи краят на комунизма и царят ще се върне. В разговори в семеен кръг често казваше: „Това ще стане като се върне царят“, на което ние, племенниците, отвръщаме със скептични усмивки. След промените през 1989 г. участваше активно в организирането на монархически организации и техните прояви. Печаташе материали във вестник „Царски вести“. Заедно с митрополит Симеон посрещна царя на летището при неговото завръщане. Участваше в организацията по посрещането на царската-майка при посещението ѝ във Велико Търново. Беше твърдо уверен, че бъдещето на България е монархията и ако се направи референдум, резултатите ще покажат, че народът желае това. Възнавша се от политическите събития в България и често пишеше на царя писма, в които излагаше мнението си по различни проблеми и го съветваше, предлагаше му свои близки за съвети и експертни разговори. Редовно му изпращаше новоназдравите си книги. Царят му отговаряше с благодарности. Често споделяше възхищението си от съпругата му царя Маргарита като скромна, мила и благочестива дама.

Вуйчо ми беше голям патриот. Обичаше много своята родина, гордеше се с нейните красоти и славното ѝ минало. Това се вижда и от произведенията му. Пътуваше много, видя различни страни, но винаги изтъкваше достойнствата на нашата родина. Особено много обичаше родния Еленски край. Смяташе, че това е най-хубавото място в България. Дълги и увлекателни бяха разказите му за миналото на града, за отделни негови жители. Идеализираше живота в града по времето на своето детство – нравите, празниците, традициите. Неговите разкази за живота в Елена в много отношения напомнят идилията на друг известен еленски автор и негов родственик – Петко Тодоров. В тях животът е прост и осмислен от вярата в Бога; хората са добри и богобоязливи, скромни и непретенциозни; общността е доброжелателна и задржана; трудът носи радост и удовлетворение. Неизменно тези разкази вършеха с думите: „Колко хубав беше животът тогава!“ При вуйчо всичко се свързваше с Елена, почти винаги намираще начин да вмъкне в разговора спомена или сравнения с града, неговите някогашни жители и преживяното в него, дори и да ставаше дума за Париж. Интересуваше се и от настоящето на Елена. Почти при всяко свое връщане се срещаше с кмета на града, за да си говорят „по еленските въпроси“.

Митрополит Иларион е автор на над 30 книги – поезия и проза, с богословско и историческо съдържание. Ранните му творби са подписани с псевдонима Иларион Граматик. Преди 1989 г. са излезли само три от тях. Повечето от тях бяха написани, но поради политическия режим издаването им беше немислимо. Често ми поръчваше да имам грижата след смъртта му, когато условията се променят, да ги издам. По Божията воля

издаването на повечето от творбите му стана възможно след промените и той го доживя и преживя. Притежаваше необикновен поетичен талант, пишеше стихотворните си творби с необикновена лекота, римите като че ли идваха готови. В стихове той разказва историята на България („Цветя за България“), описва красотите на родния Еленски край и изразява голямата си любов към него („Легенди за град Елена“), възпява духовните подвизи на светци и преподобни („Възхвала на просияните в святост“), изразява своите молитвени настроения („Молитвени стихове“). В стихове са написани и басните („Философът и цветята“), както и поетичните описания на различни цветя, всяко от които завършва с поука („Поезия за цветята“). Като особено постижение искам да изтъкна описанието на основните библейски събития в стихове („Библейски песни“ и „Евангелски картини“). Написал е и две пиеси в стихове („Залез над Търновград“ и „Пламъкът от Хилендар“). На историческа тематика са „Съкровището на княза“, „Летопис на писмената“, „Нашите просветители – светите братя Кирил и Методий“, „Ктиторият“, „Картини от опълчението“. Друга група негови произведения са нравоучителните – „Смирение и гордост“, „Езикът – божи дар“, „Мъдрости от живота“, „Уроци от живота за живота“, „Поглед към вечността“, „Завещания от вековете“.

В няколко свои книги дядо Иларион тълкува и разяснява за миряните богословски проблеми или отделни библейски книги: „Бог – Вседържител и Творец“, „Всевъзпяваната света Богородица“, „Картини от Апостолския“, „Светата Троица“, „Евангелски учебник“. Една от последните му книги беше „Буквар на вярата“, в който преразказва цялата Библия. От 2004 г. е член на Съюза на българските писатели.

Предстои излизането на негова книга за румънското монашество и за силата на православие в Румъния на румънски език. Лично Румънският патриарх Даниил в разговор с дядо Иларион е благословил да се издаде тази книга и е пожелал лично да я препоръча на румънските читатели.

Освен книгите е автор на статии, спомени, пътеписи, беседи и поучения, много от които са публикувани в „Църковен вестник“. Всяко свободно време той ултъняваше на пишешката машина – съчиняваше, преработваше, дописваше. Въобще – вуйчо обичаше и уважаваше книжовността. Имаше карта на почетен читател на Народната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“. Там подготвяше материалите за своите книги. Ходеше и просто да си почете.

Митрополит Иларион много държеше на семейството, на семейните ценности и традиции. Много обичаше майка си, връзката между тях беше много силна. Тя беше скромна и кротка жена, посветила се на семейството си. Смяташе се недостойна да бъде майка на такъв син, защото е недостатъчно образована. Много обичаше и нас, своите трима племенници. Спомням си с умиление за многолюдните, весели, благословени от него семейни трапези, които се слагах, когато той идваше в Елена. Често ни повтаряше: „Вие сте едно семейство и трябва да си живеете!“ Поддържаме почти ежедневна връзка. Следеше нашия живот, интересува се от проблемите ни, съветваше ни, много ни помагаше и беше естествен център на рода – издирваше и поддържаше връзка и с далечни роднини.

По характер вуйчо ми беше човек благ, добър и мъдър, но това, което го отличаваше, беше смиреността. Тези негови качества привличаха хората – той беше желан изповедник, ходеца при него за съвет при трудни житейски ситуации, за благословение или просто да си поговорят. Той отчески откликваше на проблемите на хората, търсеше изход, съветваше в духа на църковните норми и морал. Неговият живот бяха делата на БПЦ и нейният просперитет. Негова грижа беше и подготвянето на кадри за Църквата. В неговите книга открих списък със свещениците, ръкоположени от него само в Софийско в период от около 5 години – те бяха 28.

Той иницира възстановяването на манастирите в еленските села Горни Марян и Буйновци. Негово любимо духовно чедо през последните десетина години от земния му живот беше архимандрит Дионисий, когото представиха на владиката още когато беше ученик в гимназията. Владиката високо оценяваше неговите качества и заложби.

Дядо Иларион беше добре познат в църковни и духовни кръгове в целия православен свят и не само. Той беше признат и високо ценен от католиците. Неслучайно монсеньор Елдърв озаглави статията си за него „Дядо Иларион беше от друго тесто“. Когато почина, във вестниците и по сайтовете писаха просто: „Почина дядо Иларион“.

Доц. д-р Ивона КАРАЧОРОВА

ПРАВОСЛАВИЕТО ПО СВЕТА

ГРУЗИЯ – свята и непознатата

Продължение от бр. 1

Първата ни цел в Грузия беше крайморският град Батуми – най-известният Черноморски курорт и най-важното пристанище на тази страна. Там нямаше особено много християнски забележителности, но беше място, където сякаш да можем да сменим еврото в лари (местната парична единица) при нормален курс.

Първите ни по-необичайни впечатления от страната засягаха флората и фауната. По главния път неочаквано започнаха да се появяват разхождащи се крави, които невъзмутимо пресичаха платното, вървяха по средата му или си лежаха върху него. В следващите дни вече свикнахме с гледката, но картината неволно ми напомни за Индия. Разликата е само, че кравата в Грузия не е свещено животно. Дребната кафява порода, разпространена тук, се отглежда със същите цели, както и у нас – просто, явно е поевтино да се остави през деня на свободна паша. Очевидно, тук никой не краде скитачи животни.

Покрай крепостта Гонои, разположена досами пътя, само профучахме, понеже мислехме, че ще успеем до вечерта да сме в Тбилиси. Ако само знаехме, че зад тъмните стени от масивни каменни блокове се крие „съкровище“. За съжаление едва след като се върнахме в България, разбрах, че в тази крепост е *гробът (и респективно св. люци)* на св. апостол *Матия* – избрания на мястото на Иуда Искариот (Деян. 1:26).

Съгласно житията на св. Димитрий Ростовски (и бележките към тях), св. ап. Матия действително е стигнал до Западна Грузия (в житието му е спомената под името Етиопия Понтийска). Земния си път обаче завършил мъченически в Йерусалим. Впоследствие главата му е била в Константинопол, а части от мощите му – в Рим, Трир и Павия. Напълно е възможно обаче, част от тях да е била пренесена в Грузия, особено след като се знае, че има заслуги за християнизиранието ѝ. Именно мястото, където те са били положени, вероятно е останало известно като негов „гроб“. За последното много би съдействало обстоятелството, че повечето св. мощи в Сакартвело, на които се поклонихме, бяха положени в здраво запечатани гробници или покрити с дебели каменни плочи (както казват в Русия „под спудом“) – за защита при многобройните вражески нашествия през вековете.

Важното е да отбележим още, че в Грузия св. ап. Матия не отишъл сам – той бил заведен там от св. ап. Андрей Първозвани, който го взел заедно със св. ап. Симон Кананит при второто си благовестническо пътешествие из тази страна. В *Житията* на св. Димитрий Ростовски се споменава информативно за много различни страни и народи, които обходил Първозвани апостол, а между тях и за „страните на абаските“. Тези абаски били племе, населяващо източното крайбрежие на Черно море – именно от тяхното име произлиза названието на Северозападна Грузия – Абхазия. Там е гробът (и мощите) на св. ап. Симон (груз. – „Свимон“) Кананит, за което знаем, но поради особения статут на окупиранията от Русия територия, не бяхме включили мястото в плановите си.

Но нека се върнем към св. ап. Андрей – доколкото той се счита за първоапостол на тези земи, то в Грузия съществува дос-

та подробно предаване за неговата проповедническа дейност. Съгласно него апостолът пристигнал в Западна Грузия някъде към 35-38 г., минавайки преди това през Кападокия и Трапезунд. Тук, в района на днешното село Дидаджара, той събрал жителите и оповестил, че е изпратен от самата Пресвета Богородица (чийто жребий била Иберия), която за целта му предала и свой неръкотворен образ – неогляма, самоизобразила се върху дъска икона. Това е и причината почти навсякъде в Грузия да се изобразява първозваният апостол с Богородична икона в ръка. Мисията на св. Андрей била успешна. Последвало покръстването. Апостолът ръкоположил и свещеници, бил въздигнат (в Дидаджара) и храм в чест на Богията Майка. Преди да продължи по пътя си, светията бил помолен от новоприветените християни да им остави поне *чудотворната Богородична икона*. Тогава той взел дъска, приложил я към неръкотворния образ и ликът на Пресветата чудесно се изобразил и на нея. На някой по-маловерен такава „копиране“ на иконите може да звучи прекалено легендарно и неистинско. Но само за последните няколко години в Грузия има най-малко три случая на самоотобразили се върху покриващото ги стъкло икони! Господ е същият и вчера, и днес (Евр. 13:8), и всякога има силата да чудотвори, стига да намери вяра.

Продължавайки на Изток, първозваният апостол преминал през село Заденгора, където след молитвата пред чудната икона местните идоли сами изпадали. Накрая апостолът достигнал Боржомската долина и село Сасангети (дн. Ацкури). Там управлявала вдовица, на която в същото време починал единственият син. Чувайки за чужденците, проповядващи за възкресение на мъртвите, тя веднага ги призовала при себе си и ги умолявала да възкресят сина ѝ. Обещала да се кръсти, ако това стане. Св. Андрей положил иконата на Богията майка на леглото до умрелия и започнал да се моли. И чудото станало! Управителката се покръстила с целия си „дом“, а скоро след това и мнозина от жителите последвали примера ѝ.

Последният решаващ двубой между езичеството и християнството се състоял в капището, където имало два идола, много почитани от местните – на Аполон и Артемида. Донесли там чудотворната икона и християните започнали да се молят на Пресвета Богородица, идолопоклонниците пък – на своите богове. След това излезли от храма и го затворили, а пред него поставили стража. На другата сутрин идолите се търкаляли на пода, а иконата на Богията майка сияела като слънце. Сега вече всички се обърнали към истинския Бог. Св. ап. Андрей ги кръстил, издигнал храм и оставил в него чудотворната икона, станала поради това известна като „*Ацкурска*“ икона на *Пресвета Богородица*.

Удивително е, но тази светиня е запазена и до днес – намира се в Музея на изкуствата в Тбилиси (който за съжаление не посетихме). Ликът ѝ през вековете много пъти е бил надрисван, така че не можем да узнаем първоначалния ѝ вид; обкована е със злато и скъпоценни камъни. Благодарение на тази прескъпо-

ценна реликва, Ацкури (Сасангети) се превърща по-късно в значителен център на Картлинското царство, а храмът в св. Андрей бил преустроен във великолелна катедрала на Мацкверския епископ. Според преданието именно тук, в Ацкури, апостолът основал *първата грузинска епископия*. За съжаление днес от ацкурския храм са останали само руини, а Аджария (както се нарича тази област на Сакартвело), където за пръв път се разнесло благовестието за Христа, сега е най-гъсто населената с мюсюлмански част на страната. Това, впрочем, не е много очевидно, понеже доста често край шосето виждахме забити кръстове, докато джамия не помня да съм забелязал.

Преди Батуми имаше впечатляващ „шпалир“ от големи евалипитови дървета. В градините и горичките край пътя се появяха бананови палми и бамбук. Папрати и кедри завършваха екзотиката на растителността. Влизайки в града, ние малко се изненадахме да видим доста по-овехтели жилищни блокове – наследство от строителството на „социализма“. С малко търсене открихме банка, където бяхме любезно обслужени от служителка, говореща отличен руски език. Както по-нататък се убедихме, по-голямата част от населението (особено пък в градовете) говори руски. За нас това беше прекрасно, понеже грузинският език ми се стори най-неразбираемият от всички, които съм слушал. Все пак, сядайки „на кафе“ в първата бензиностанция, където спряхме да заредим, се постаряхме да се осведомя за някои най-употребявани изрази. „Гамарджоба“ – „здравей(те)“, „мадлоба“ – „благодаря“, „арафрис“ – „няма защо“.

Впрочем, явно грузинците си харесват уникалността на езика и не без самочувствие отбелязват, че грузинската азбука, наричана (в съвременен вариант) „мхедрули“ е една от 14-те в света. Нещо повече – цитират европейски професор,

според който свети Константин Кирил Философ е познавал грузинската писменост (в древния ѝ вариант „асомтаврული“) и от нея е заимствал за славянската азбука недостигащите в гръцкия език букви. Това ми се вижда малко прекалено. И все пак интересно е да се знае, че съществува древно песнопение, възхваляващо грузинския език; също и, че неотдавна Грузинският католикос-патриарх Илия II му определил и празник за негова църковна прослава – на Лазарова събота през Великия пост. Има и още нещо, но ще го запазя за края на моя разказ.

Естествено, ние не знаехме грузинските букви – за щастие, пътеуказателните табели бяха с надписи и на английски. Между другото, пътните знаци не са много, пешеходните пътеки – също. Изобщо, правилата за движение са нещо много далечно за мнозина грузинци. На няколко пъти в Батуми пешеходци и шофьори, нарушаващи всякакви норми, ни изправяха „на нокти“. Явно съвсем неслучайно безразсъдните шофьори и у нас често ги наричат „джигити“ („джигит“ в Грузия са наричали конниците).

Напуснахме крайморския град по изкачващо се криволичещо шосе с оживен трафик. По завоите често имаше сергии, на които се продаваха сувенири, главно от дърво и бамбук, включително бамбукови чаши и неколкометрови бамбукови стълби. Колкото повече напредвахме времето, толкова по-ясно ставаше, че ще е невъзможно в същия ден да достигнем Тбилиси, а това означаваше и промяна в плана.

Отец Борис предложи да търсим нощувка в някое от градчетата по пътя или в някой манастир, ако наблизе се намират такъв. В едно от тези градчета си купихме карта на Грузия. На нея бяха отбелязани и най-известните обители. Предложих да достигнем до гр. Кутаиси, в чиято околност се намираха поне два манастира, за единия от които – „Гелати“ – знаех, че е действал. Пристигнахме в този втори по големина грузински град (след столицата) едва след залез слънце. Табела за манастири, естествено, нямаше – наложи се да спираме и да питаме минавачи. Първият и вторият опит бяха неуспешни. Не зная за спътниците си, но аз тайно се молах на Пресвета Богородица да устрои някак нощувката ни в тези непознати места. На третия път младият мъж, когото запитахме накъде е манастирът „Гелати“, се отзова неочаквано усърдно, като дори каза, че сам ще ни заведе до там.

Следва
Иконом Павел ГЪРБОВ

Нов компактдиск „Православни еленски църковни напеви“

Софийският свещенически хор, под диригентството на прот. Кирил Попов, записа своя четвърти компактдиск. Той е издаден с цел запазване и разпространение на уникалните еленски църковни напеви и в памет на блаженопочившия Достолски митрополит Иларион, по повод 100-годишнината от рождението му.

Настоящият компактдиск включва няколко характерни едногласни църковни песнопения от традицията на еленския напев. Той се отличава като музикална проява, възникнала на местна почва в този край и като та-

кава представлява ценно достояние от самобитно народно творчество.

Еленските напеви се характеризират преди всичко с църковност, красива мелодичност, естествено, с една богата орнаменталност, подобна на българската народ-

на бродерия (шевици). Записът е осъществен през 2012 г. от Музикална къща „Гега Ню“ и издаден с любезното съдействие на Дирекция „Вероизповедания“ при МС и Столична община, Дирекция „Култура“.

Компактдискът, в който звучи и гласът на приснопамятния митрополит Иларион, роден в Елена и един от последните съвременни изпълнители на традицията на еленския църковен напев, се разпространява в църковните магазини.

За поръчки:
тел. +359 2/9815547.

АЗБУКА НА ПРАВОСЛАВИЕТО

Доростолски митрополит ИЛАРИОН,
Из „Завещания от вековете“

Гласът на св. отци

Из писма на
св. Василий Велики

Зная, че има Бог. Но какво представлява Неговата същност – това поставям по-високо от способността ни за разбиране. Затова как се спасявам? Чрез вярата. А на вярата ѝ стига знанието, „че има Бог“ (а не какво именно Той е) „и награждава ония, които Го търсят“ (Евр. 11:6). Следователно съзнанието за Божията непостижимост е познание на Божията същност, и ние се покланяме на постигнатото не по отношение на това каква е тази същност, но за това, че тази същност я има.

(Из писмо до Амфилохий, епископ Иконийски (№ 234), 376 г.)

Кое е предшестващото – знанието или вярата? Ние твърдим, че в науките въобще вярата предшества знанието. [...] А във вярата в Бога предшестващо е понятието, именно понятието, че има Бог, и неговите съставяме от разглеждането на тварите. [...] Доколкото Бог е Творец на света, а ние сме част от света, то следва, че Бог е и наш Творец. А след това знание идва вярата, след такава вяра пък – поклонението.

(Из писмо до Амфилохий, епископ Иконийски (№ 235), 376 г.)

Не онзи е достоен за похвала, който в къс срок дава някакво определение, а тъкмо обратното – който твърдо и непоколебимо установява правила за всеки случай така, че мнението му, бидейки изследвано след време, се оказва достойно за одобрение. Такъв човек е угоден на Бога и людето като осигуряващ „твърдост на думите си в съда“ (Пс. 111:5).

(Из писмо до Евлогий, Александър и Арпократион, египетски епископи в изгнание, 377 г.)

Непрестанните скърби и тази силна буря, която сега довежда Църквите до разтърсване, ме карат да не обръщам вече внимание на ставащото. Както шумът от ударите се превръща в нещо обичайно за онези, които непрекъснато са подложени на него, уврежда слуха им в ковачницата, така и аз чрез непрекъснатите страни известия съм се обучил, най-накрая, с несмущавано и неустрашимо сърце да чувам необичайни неща от всякакъв род. Ето защо онова, което арианите замислят против Църквата – колкото и многобройни да са техните замисли, колкото и да са важни и колкото и да говорят за тях в цялата вселена – всичко това е сносно за мене, понеже се върши от явни врагове и противници на учението за истината. И им се чуда на арианите, ако не извършат обичайното за тях, а не когато дръзнат, вървейки срещу благочестието, безразсъдно да се отнасят към важни неща. По-скоро ме натъжава и смущава онова, което правят единоумишлените и единоверните с нас.

(Из писмо до Петър, епископ Александрийски, 377 г.)

Когато враговете Господни нападат някои, по-скоро ги утвърждават в техния чин и положение, отколкото им отнемат в известна степен от пребиваващата в тях благодат на Духа.

(Из писмо до приятеля Евсевий, последни години от живота на св. Василий)

За себе си имам много по-скромно мнение, отколкото другите имат за мене, принасям повече вреда на учението с немоцта си, отколкото придавам на истината някаква сила със защитата си.

(Из писмо до св. Григорий Богослов)

Превод от руски език: Людмила ДИМИТРОВА

БЛАГОСЛОВЕНИЕ НА
НОВ ДОМ

Впсалмите се казва: „Ако Господ не съзида къщата, напразно ще се трудят строителите ѝ; ако Господ не опази града, напразно ще бди стражата“ (Пс. 126: 1). С тази вяра обичай е да се покланя за молитва свещеник при полагане основите на нов дом и после при влизане в новия дом.

При полагане основите на дома свещеникът прави водосвет и поръсва мястото. В ъгловия изкоп полага три камъка „в името на Отца и Сина и Светия Дух...“ и чете молитва

Господ Бог да заздрави строежа „на твърд камък“ и да благослови в дома да се живее благочестиво.

След като се изгради, домът се благославя с молитва Бог да прати Своето благословение. Прави се водосвет. Свещеникът чете молитва за осветяване на елей: да служи за

прогонване на всяка вражеска сила и сатанински замисли; Господ да благослови дома, според думите Му и Евангелието, тъй че „нито вятър, нито вода, нито друго нещо да може да го повреди“, и тия, които ще живеят в него, да освободи от всяка „вражеска злоумисъл“. После свещеникът помазва на кръст стените на дома. Този елей се осветя-

ментова или друга твърда хартия „паметен акт“, поставен в шише оливо, добре разтворено. Съдържанието на акта обикновено започва така: „В името на Единия Бог, прославян в Една Свята Единосъщна, Животворяща и Неразделна Троица – Отец, Син и Дух Свети, изгради се тази църква (дом) по времето на Негово Величество... (ако има цар) и Негово Високопреосвещенство (ако се строи църква)... в Господният... година, при ктитори...“ (изреждат се имената, ако строежът е за църква. Ако е друга сграда, вместо ктитори – основатели, основоположници... и дарители, ако има такива с по-крупни дарения в пари и труд, да се помнят, за вечни времена). Този паметен документ се подпечатва, поставя се навит на руло в шише или стъклена пълна с оливо, затваря се добре, поставя се на определеното място, свещеникът поръсва със светена вода и се зазижда при пенне тържествено „Вечна памет!“ Така вековете са ни завещали всичко да става с молитви.

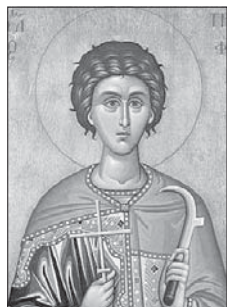
На много места в нашата страна има оброчи-

ва не както при тайнството Елеосвещение, а само се изчита определената молитва за осветяването му.

При полагане основен камък на обществена сграда, църква, училище или друг монументален строеж в основите се зазижда написан на перга-

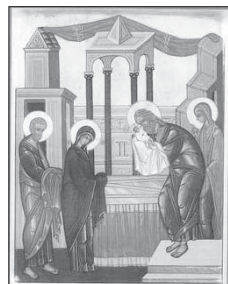
КАЛЕНДАР

ОБИЧАИ НА ЦЪРКОВНИ ПРАЗНИЦИ

1 февруари – Св. мъченик Трифон и предпразненство на Сретение Господне. Затова на този ден богослужбата в църква е по-тържествена, прави се водосвет. И понеже св. Трифон (III в.) се счита за покровител на лозарите, на този ден се започва зарязването на лозите. В църква или на лозята лозарите отиват и приканват свещеника да направи водосвет, порязват лозите и поръсват със светена вода общо лозето с пожелание по молитвите на св. мъченик Трифон Господ да награди труда им с богатото изобилие. С нарочна молитва се просява св. Трифон, който по Божи дар имал голяма сила над нечистите духове, да прозони всички видове змиеци, червеи, скакалци и въобще вредители по лозя и посеви, за да се радва народът на плод в изобилие.

2 февруари – Сретение Господне – празнично възпоменание за посещаването на Богомладенеца Христа от праведния Симеон. „Нему бе предсказано от Духа Светаго, че няма да види смърт, докато не види Христа Господет“ (Лука. 2:26). И когато Богомладенецът на четридесетия ден от рождението Си е бил донесен в Йерусалимския храм, съгласно

закона Моисеев „да бъде представен пред Господа“, по възновение Симеон отишъл в храма. Като взел на ръце Богомладенеца, благословил Бога и казал тия паметни слова, които се произнасят всеки ден на вечерното богослужение: „Сега отпуснах Твоя раб, Владико, според думата Си, смиром; защото очите ми видяха Твоето спасение, що си призовил пред лицето на всички народи – светлина за просвета на езичниците, и слава на Твоя народ Израила“ (Лука. 2:29-32). Колко са щастливи дошлите този ден в храма на вечерната служба да чуят тия слова и да изпълват сърцата си с вярата на праведния Симеон!

10 февруари – Свещеномъченик Харалампий, пострадад за вярата Христова в началото на III век в Магнезия, Тесалия, на възраст 113 години. Може би медът като храна, осигуряваща дълголетие, както и имал този Божи угодник, е дал обичая да се носи в църква мед за благословение и да се раздават пресни питки, намазани с мед, за здраве. Този мед, благословен по молитвите на св. Харалампий като закрилник от болести, благочестивите християни пазят през цялата година като лек при всяко заболяване.

Благочестив обичай е на този ден да се раздават такива намазани с мед питки и на съседите за здраве по молитвите на св. Харалампий. Медът е една здравословна храна, затова се благославя и раздава с пожелание вкусилите от този благословен мед да имат дълголетие като това на св. Харалампий.

ЮБИЛЕЙ

ТВОРЧЕСКИ ПЪТ – ОБЕДИНИЛ В ЕДНО МУЗИКА И ДУХОВНОСТ

Годишнини на бележития диригент доц. Димитър Димитров

По повод 70-годишнината на бележития диригент доц. Димитър Димитров, 35 години диригент на патриаршеския катедрален хор „Св. Александър Невски“ и 45 години диригент на камерния ансамбъл „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласния“ и негов съосновател, на 21 януари в зала „България“ бе организиран юбилеен концерт. В него взеха участие: камерният ансамбъл „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласния“, катедралният хор „Св. Александър Невски“, под диригентството на доц. Димитров, проф. Нева Кръстева – орган, Софийският свещенически хор с диригент прот. Кирил Попов и Националният филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ с диригент Илия Михайлов. Организатор на събитието бе Международната фондация „Европейски форум“ и Немско-българското културно дружество с научен център.

Колеги, приятели, близки, почитатели на доц. Димитров от църковните и музикалните среди дойдоха в зала „България“, за да засвидетелстват своето уважение, любов и признателност към юбиляра. Сред специалните гости бяха високопреосвещените митрополити: Варненският и Великопреславски митрополит Кирил – Наместник-председател на Св. Синод, Врачански Калиник, Сливенски Йоанкиий, Видински Дометиан, на САЩ, Канада и Австралия Йосиф, Русенски Неофит – роден брат на юбиляра, Ловчански Гавриил, Доростолски Амвросий; преосвещените епископи: Стобийски еп. Наум – главен секретар на Светия Синод, Левкийски еп. Павел, Адрианопошки еп. Евлогий – игумен на Рилската св. обител, с братя от манастира, Тивериополски еп. Тихон – председател на църковното настоятелство при патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, Знеполски еп. Йоан – викарий на Софийския митрополит, Траянополски еп. Киприян – викарен епископ на Врачанския митрополит и диригент на Представителния смесен хор на Врачанска света митрополия; както и високопреподобният архим. Дионисий – началник-отдел „Богослужбен“ при Св. Синод, и ставр. ик. Нелуц Опръ – представител на Румънската патриаршия при БПЦ.

В концертната програма под диригентството на маестро Димитър Димитров прозвучаха: „Воскресения ден“ – гл. V, от Йером. Неофит Рилски, „Те-ри-рем“ – гл. VIII, от св. Йоан Кукузел, „Ангел вопиаше“ от Петър Динев и „Спаси Боже люди Твоя“ от П. Чесноков в изпълнение на Камерен ансамбъл „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласния“ със солист Стефан Димитров, син на юбиляра; и „Во царствии Твоем“ от Добри Христов, „Херувимска песен №4“ от Добри Христов и „Сугуба ектения“ от А. Гречанинов в изпълнение на Катедралния хор „Св. Александър Невски“ със солист Нина Панкова.

Дар за доц. Димитър Димитров със своите изпълнения поднесоха и свещенослужителите от Софийския свещенически хор с диригент прот. Кирил Попов. Те изпълниха: „Возлюблю Тя, Господи“, гл. VII – еленски напев, обработка прот. К. Попов и солист дякон Иван Петков. Препълнената до краен предел зала „България“ притихна и затаи дъх при молитвено солово изпълнение на Русенския митрополит Неофит на „Достойно ест“, гл. II – широколюшки напев – любимо песнопение на йеродякон Игнатий (Васил Левски). То предизвика възторг, съзли на умиление и бурни аплодисменти от страна на публиката. Специален поздрав от Свещенически хор към двамата братя, празнуващи в този ден, митрополит Неофит – честващ своя имен ден, и юбиляра доц. Димитър Димитров, бе „Многолетие“ – еленски напев, обработка прот. Кирил Попов.

Последното изпълнение бе на Националния филхармоничен хор „Светослав Обретенов“ с диригент Илия Михайлов, който изпълни „Хор на евреите“ из „Набуко“ от Джузепе Верди. Специален гост на концерта бе проф. Нева Кръстева, която зарадва присъстващите със своите изпълнения на орган.

Доц. Димитър Димитров е роден на 20.01.1943 г. в София и от ранна възраст израства с православното църковно песнопение, тъй като неговите родители – силно вярващи и музикално надарени – са участвали в брат-

ствения хор на митрополитската катедрала на София „Св. Неделя“. Завършил е Софийската духовна семинария през 1963 г. и Духовната академия през 1969 г.

От рано започва своето творческо и професионално развитие в църковната музика. От 1965 до 1975 г. е хорист в столичния катедрален храм „Св. Неделя“, а по-късно е помощник-диригент на мъжкия хор при храма. Между 1966 и 1970 г., успоредно със следването си в Духовната академия, той учи като извънреден ученик в Държавното музикално училище в София, а от 1972 до 1977 г. следва задочно Теоретичния факултет на БДК, специалност Музикална педагогика. През 1968 г. става съосновател и художествен ръководител на камерния ансамбъл „Йоан Кукузел – Ангелогласния“, а през годините 1971-1977 е хорист в Камерния хор на Българската държавна консерватория.

В началото на 1978 г. с решение на Св. Синод на БПЦ е назначен за преподавател по Църковна музика в Духовната академия и за главен диригент на смесения хор при Патриаршеската катедрала „Св. Александър Невски“, както и до момента.

От 1977 до 1990 г. ръководи Представителния смесен хор на Врачанска света митрополия. В периода 1999-2002 г. доц. Димитров е лектор по църковна музика в Пловдивския университет, филиала „Любен Каравелов“ в гр. Кърджали, а от 2001 до 2004 г. е лектор по „Богослужбен ред“ в Държавната музикална академия, София.

През 1991 г. по време на Първия фестивал на Българската култура в Бад Вюрисхофен (Бавария) доц. Димитър Димитров става съосновател на Международното немско-българско културно дружество, интегрирано през 1995 г. в Международна фондация „Европейски форум“. Той е и съосновател и председател на журито на Международния фестивал за православна музика „Св.

Богородица – Достойно ест“, Поморие.

Като богослов и преподавател доц. Димитър Димитров респектира със своята компетентност в областта на православна-

та църковна музика и богослужение. Волен от дълбоката си вяра за мисията на всеки преподавател, той предава на младото поколение богослови и свещенослужители своите знания, умения и любов към църковнопевческата ни православна традиция, за да се съхрани тя и пребъде.

Цялата творческа дейност на доц. Димитър Димитров, безлязана с неговия изключително фин и верен усет за „аутентичност“, го нарежда сред най-значителните съвременни хорови диригенти.

Като диригент на смесения хор към ПКСХП „Св. Александър Невски“ през тези 35 години, той достойно продължава делото на своя виден предшественик Добри Христов. Под диригентството на доц. Димитров хорът има значим дял в богослужбения живот на катедралата и принос в българското хорово църковнопесенно изкуство.

Като съосновател и диригент на камерния хор „Св. Йоан Кукузел – Ангелогласния“ в продължение на 45 години, доц. Димитър Димитров има изключителна заслуга за съхраняването и популяризирането на българската православна църковна музика в България и в много страни в Европа и Америка. Благодарение на ансамбъла за първи път зазвучават в съвременен изпълнение редица песнопения на Рилската църковнопевческа школа от XIX век, от творчеството на нейния най-виден творец – големия български възрожденец йеромонах Неофит Рилски.

За тези свои заслуги към културата на България доц. Димитров е обявен през 2002 г. за „Музикант на годината“.

По решение на Св. Синод на БПЦ, в знак на внимание, за заслуги към Църквата и по повод 70-годишнината му доц. Димитър Димитров бе награден с църковен орден „Св. св. Кирил и Методий“ – I степен. Наградата бе връчена лично от Негово Високопреосвещенство Варненския и Великопреславски митрополит Кирил, Наместник-председател на Св. Синод.

Приветствия и цветя доц. Димитров получи и от президента на страната Росен Плевнелиев, председателя на Народното събрание г-жа Цеца Чацева, министър-председателя Бойко Борисов, от Министерството на културата, Министерството на образованието, младежта и науката, кмета на София г-жа Йорданка Фандъкова, посланика на Русия, папския нунций, ректора на Софийския университет, от Софийската св. митрополия, ПКСХП „Св. Александър Невски“ и лично от Тивериополски еп. Тихон, който подари на доц. Димитър Димитров икона на неговия небесен закрилник св. Димитрий Солунски, Съюза на българските музикални и танцови дейци, Съюза на българските композитори, Българския хорен съюз и много други. На всички тях, както и на участниците в Юбилейния концерт, колегите, близките, съратниците и всички дошли в тази паметна вечер да му засвидетелстват своята любов, признателност и поклонение, доц. Димитров изказа своето сърдечно „Благодаря!“.

За много, благословени от Бога години, маестро!

Александра КАРАМИХАЛЕВА
Снимки: Весела ИГНАТОВА

ПРОДЪЛЖАВА АБОНИРАНЕТО ЗА 2013 г.

„Църковен вестник“

1 година	30,00 лв.
6 месеца	15,00 лв.
3 месеца	7,50 лв.
ед. цена	0,70 лв.

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА
СВ. СИНОД, София – 1000
ул. „Оборище“ № 4
тел. 980-30-16, центр. 987-56-11/245,
e-mail: synpressbg@gmail.com

Отговорен редактор на броя:
Александра Карамихалева

Материали се приемат в електронен формат.

Сумите за абонамент да се изпращат по банкова сметка или с пощенски запис на името на ТАНКА ТОНЧЕВА ХРИСТОВА като се изписват точният адрес и пощенският код на получателя!

Банкова сметка на Синодално издателство на БПЦ:
УниКредит Булбанк – София, ул. „Алабин“ № 58
IBAN BG97UNCRB96601018147018, BIC код: UNCRBGSF

„Църковен вестник“ съдържа свещени текстове и изображения и не бива да се използва за битови нужди.